

היה נגד החוקה, וא"כ ציומא דמיסלים זמנו דהוי ג"כ לא שכית, א"כ לא הוי מיגו טוב, אע"ג דהוי יותר שכית מתוך זמנו, מ"מ דבר מועט לא מהני.

סימן ד

שלוס כנהר ישא לידיד ונחיר ד' וידיד נפשי וחמדת לבני ה"ה הרצ המופלג שלגלת היוחסין מוכתר בנימוסין החריף ונקי משנתו זך ונקי חכם וסופר אשכול הכופר

מוהר"ר שמעון סופר נ"י דרבינו הקדוש זללה"ה (הוא הגאון הגדול שהיה אח"כ אב"ד דק"ק קראקא יע"ה)

מכתבו הנעים לי הגיעני שנוע העבר בשוק טירנויא, ונתוכו רלףק אהנה העתק תשובה אחת מרצנו הקדוש זללה"ה, ומי יתן שיפולו מעינותיו במהרה חוזה למען ירווה זמלוננו ותשואת חן לו על טרחתו כי רב הוא, והנני עתה נלחתי על דברי תורה להיות כי שנוע העבר לאמר לי ופי ידויד הרצ מו"ה שמעון נאדלש נ"י בשם הרצ מו"ה צער אפענהיים צעל מי נאר שתי השגות על רצנו הקדוש בספרו החסם סופר, וכתב עליו שהיה בשגגת העלם מרצנו גמרא ערוכה ורש"י, וקרא תמה על נקי ומפורסם כמותו, הכי לא ידע או שכת גמרא מפורסמת, ובשמעי כזאת עמדתי מחריש ומשתאה מה הוא, מדוע לא ירח שיכווה בנחלתו של חכמים, ואמרתיו עם לני דלא מציגנא רישאי אחי סדיא עד דמהפכנא צוכותו ורצנו הקדוש, וכאשר חשתי לדעת כן עשיתי ועלתה נידו צוכותו ורצנו לעמוד על דבריו ואמרתיו מה טוב להודיע ככה למעלתו אם יסכים עמי בזה או אולי כמלאו בחידושי רצנו הגדול מפורסם הנה והנה ציבור דבריו, כי ידוע דרבו של רצנו שלא האריך בפלפול כשהשיב תשובה, רק בקיצור על פי שרשים אשר העמיד צעת למדו ענין זה באוליחו מפורן של דברים מדברי הראשונים, או מה שהוליו מדרך פלפול אחיותי, ומנהיה לפרסם הדבר לבל יפערו פיהם לבני חוק לתלות נוקי סרוקי דצברי רצנו או גניאה, ואם יסכים מעלתו למה שאמרתיו יכול להראותו להרצ השואל להפיק דעתו ולמען דעת כל צאי שער ספרו של רצנו לדקדק היטב בדבריו כי דבריו קרין והמה קלורין לעינים, וכל דבריו ורמיותיו המה גופי תורה, ואשן ואמר :

כתב רצנו הגדול בספרו סי' ט' בהעתק מגליון יצמות פ' ע"א ליישב דברי תוס' ס' ודנדה מ"ז ע"ב דתרווייהו אהדדי אחר דברוצא לחוד לא סגי דל"כ בהכה השני תחילה ואח"כ הראשון הו"ל ודאי דרוב נשים לט' יולדת אע"כ בעי נמי אגלתי מילתא למפרע, אלו דברי רצנו הנלצרכים לעניינו ושאל השואל דנעלם ממנו גמרא ערוכה יצמות ל"ז ע"א דקאמר רבא לר"נ ליימא הלך אחר רוב נשים ולט' יולדת וכו', עד אימא רוב היולדת לט' ניכר עונרה לשליש ימיה, והאי מדלא הוכר עונרה איתרע לי' רוצא ע"ש. הרי מפורש להדי' דאין זה רוב והאיך מוכח ברובא דלא איתרע דהוי התרלות ספק אלו דברי השואל, ואלו שאל כהוגו להנין דברי דצנו השרשתי כי נלמת מחוסרין הבנה ולריכין תיקון למי

שאינו מספיק לו הקיצור, אצל לתלות נוקי סריקא ושגגת העלם דצברי רצנו לא נאה. למעבד הכי, הויטנ חרה לי על זה ואומר אני. דהחושד בנכסרים לוקה בגופו דנעלם ממנו גמרא אחרילא, ומתוכו גראה צעליל שצברי רצנו צרור מלבו ואין בהם נפתל ועקש, וארתיב קאת הדיצור ואעגדם בפלפול כל שהוא, אף שרצנו לא נחית לפלפולא מ"מ גוף הדברים תל"י בפלפול הם נכונים ולהיות כי עלתה נידו מידי עיונא קאת בזה לא מנעתי מלכותכם פה למען תת יותר פאר לאגרת הזאת, והוא דהרי גמרא ערוכה היא ביצמות דף מ"ג ע"א דפריך ותמתין ומסרו דנצדוק בהליכה, ומשי רמי בר חמי ולאשה מחפה עלמה כדי שירש בנה ע"ש, וא"כ לכאורה נריך לעיין על הש"ס דלעיל דעדין קשה לימא הלך אחר רוב נשים יולדת לט'. ואי משום דלא הוכר עונרה דילמא היתה מחפה על ענמה כדי שירש בנה כדאמר כאן בש"ס, ע"כ נלמת זה אינו דנשלמא הכא תהי' נליסור כל ימיה נליסור ערות אשת את, ואחא לא חיישינ דתתקלקל ענמה בשביל בנה, וכמ"ש הרא"ש נפסקו סוף גדרים גבי אשה שאומרת גרשתני, וכן כ' עוד רש"א נחיל' למס' גיטין דף מ"ג ע"ב ד"ה וליהוי לדידה וכו' עיי"ש, אצל החסם גבי הבתנה דשאר נשים לייכא ליסור ודאי חשודה לכך, וביצמה בלל"ה ל"ה לקו' הש"ס דנצדוק בהליכה דסוף סוף ענדה ליסורא למפרע וא"ש, ומעתה דצברי רצנו נכונים דגבי הכה יתור והכה מיירי גם נשאר נשים וצפי' פירש רש"י שם דקאי אשאר נשים וצפי' הקשה רצנו למה הוי התרלות ספק לימא רוב נשים לט' יולדת והא דלא ניכר עונרה בשליש ימי' דמחפה על ענמה, וסרה תלונת השואל במהרה.

והנה כ' תוס' שם דף ל"ז ד"ה רוב היולדת לט' וכו' להקשות למה די בהצנחה ג' חדשים ליצעי עוד ג' ימים דילמא לא נקלט הזרע עד לאחר ג' ימים עיי"ש באריכות דצריהם ותי' דכ"כ לא היה משתאה הכרת עונר של הראשון עד שלש ימים מן השני ע"ש ולכאורה נריך להנין דודאי זה לא שכית חמסם הרי איכא למיחש שאיל תחפה על ענמה בשביל בנה כדאמר בגמרא, ודוחק לומר דלא יכולה לחפות זמן ארוך כזה דהרי עינינו רואות דכמה זונות מחפות על ענמן עד שעת לידה ממש, וע"כ ז"ל הואיל דזה לא שכית שיקלט הזרע עד ג' ימים וכמ"ש בשו"ת נו"י מה"ק חלק אה"ע ספי' מ"ט עיי"ש, ואף שתוס' כתבו דליכא למיחש להא מ"מ גבי האי תשעה דמחפה על ענמה היא מילתא דלא צריה לי' דלפעמים צעלה הראשון עשיר יותר ואף דכל חדא חיישינ מ"מ לתרווייהו לא חיישינן וא"ש. שוב מלאתי בתוס' הרא"ש יצמות שם שכ' ג"כ קו' התוס' ותי' ג"כ תירושים אף ז"ל : וי"ל דחכמים תקנו דבר מסוים ג' חדשים ומשום תשאה מיעוטא שאלא לא נקלט הזרע עד ג' ימים סמכו ע"ז שא"א של ראשון הוא שיסתאה הכרתו עד שלש ימים עכ"ל

אך לכאורה הרי בלל"ה הקשה שם בגו"י מה"ק חלק אה"ע סימן י"ז דלמה למימר דמחפה על ענמה משום בנה דהרי בלל"ה על ענמה תחפה שלא תתגרש מצעלה מצד מעונרת חצירו, ועל הש"ס ל"ה דקטק האי טעמא תשום גר וגיוורת, וכמ"ש בגו"י שם, אמנם דלינא קשה למה